

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЦЕНТР ДИТЯЧОЇ ТА ЮНАЦЬКОЇ ТВОРЧОСТІ № 3
ХАРКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ»

Професійна компетентність педагога-позашкільника

Укладач Жога А.В.,
заступник директора з навчально-
виховної роботи комунального закладу
«Центр дитячої та юнацької творчості
№ 3 Харківської міської ради»

Харків 2019

Розвиток сучасної освіти вимагає кардинальних змін у роботі позашкільних навчальних закладів (ПНЗ). Головною умовою цих змін стає колектив компетентних педагогів-дослідників, яких об'єднує креативне мислення, спрямоване на зміну існуючих моделей, творчий задум, інноваційні ідеї.

Важливою умовою прогресивних змін є інноваційне поле діяльності, яке можна охарактеризувати так:

Головні ідеї діяльності:

- гуманістична спрямованість;
- зв'язок із життям;
- виховання здорового способу життя;
- творчість.

Функції:

- Успіх (створення ситуації успіху для кожної дитини).
- Зайнятість (органічне поєднання дозвілля з різноманітними формами освітньої діяльності дає змогу обмежити простір асоціальної поведінки, вирішує проблему зайнятості дитини).
 - Захист (виконання функцій соціального захисту, посилення стартових можливостей особистості на ринку праці).
 - Розвиток (виявлення талантів і розвиток здібностей дитини та спрямування їх на реалізацію власного творчого потенціалу).
 - Профілізація (профільне навчання).

Інноваційні особливості освітнього процесу:

- Підвищення іміджу позашкільного закладу (інноваційний підхід до формування особистості вихованця та педагога засобами технологій творчого мислення).
 - Маркетингова діяльність (конкурентоспроможність):
 - багатопрофільний, диференційований, оновлений зміст навчання та виховання у ПНЗ, мотивація творчої діяльності, системність;
 - програмне забезпечення;
 - зручні для батьків та дітей форми навчання;
 - естетизація ПНЗ, затишність, комфортність.

- Активні форми навчання педагогів (методичні семінари, семінари-практикуми, робота творчих груп, методичне об'єднання, курси підвищення кваліфікації тощо).

Основні результати: сформованість нової якості освітнього процесу, розвиток та професійна самореалізація педагогів, становлення та розвиток індивідуальності та життєвої компетентності вихованці.

Формула професійної компетентності педагога може бути визначена таким чином:

Компетентність – **знання** (фахові знання: науковість, міцність, системність) + **досвід** (діяльність, використання знань в нестандартних ситуаціях) + **особистісні якості** (ціннісні орієнтації, гуманістичні якості, мотивація професійної діяльності тощо).

У творчому пошуку педагоги вдосконалюють професійну майстерність, уміння ставити мету і визначати перспективу з урахуванням досягнутого, що є найкращим показником педагогічної компетентності та запорукою високої результативності освітнього процесу.

Суттєвим аспектом педагогічної діяльності викладачів є вирішення завдань із розвитку **життєвих компетентностей вихованців**, що передбачає:

- Набуття вихованцям *соціально-культурного досвіду*, що сприяє розвитку почуття відповідальності, становленню моральних якостей особистості, умінь долати труднощі.

- Розвиток вихованців як *всесторонньо й гармонійно розвиненої особистості*, що визначає виховання загальнолюдських якостей: щирості, людяності, милосердя; становлення ціннісних орієнтацій, віри у власні можливості.

- Розвиток *соціальної активності* вихованців як умови прояву індивідуальних здібностей, творчого потенціалу в конкретному соціальному середовищі.

- Розвиток вихованця як *творчої особистості*, яку характеризують широке коло інтересів, обране мислення, мотивація творчої діяльності.

- Створення умов для *самовизначення та самореалізації* вихованців.

Отже, реалізація компетентнісного підходу в діяльності педагога-позашкільника сприяє ефективному вирішенню завдання виховання гуманної, життєво компетентної особистості, творця власного життя.

Одна з так званих «ключових», «над предметних» компетентностей – *здатність людини творчо підходити до вирішення завдань*. Становлення творчої особистості дитини відбувається за умов, коли перед нею висунута значуща творча мета, процес досягнення цієї мети є чітко зрозумілим, а також присутнє інтелектуальне змагання між дітьми. Творчість дитини, творчий підхід до вирішення завдань може повною мірою виявитися в грі.

Гра – бездоганний педагог. Застосування гри є доцільним для вирішення одного з актуальних педагогічних завдань: формування життєвих компетентностей вихованців.

Під час гри у дітей формуються *соціальні компетентності*, пов'язані з розвитком почуття відповідальності, моральних якостей, виховання поваги до старших, друзів, однолітків; розвитком умінь взаємодіяти, долати труднощі.

Гра має не так розважальний, як *пізнавальний* характер. Граючись, дитина набуває додаткових знань, яких немає в шкільних підручниках.

Формування необхідних життєвих компетентностей відбувається й шляхом реалізації театралізованих ігрових програм.

За відповідного змісту й організації гра виховує в дітях людяність, доброзичливість, милосердя; створює умови для самореалізації, творчого самовираження; навчає спілкуванню на основах толерантності й взаєморозуміння, виховує повагу до національних цінностей, культур інших народів тощо.

Ігрова ситуація створює значні можливості для розвитку *самостійності*. Діти привчаються самостійно діяти, мислити, контролювати перебіг подій, коли беруть активну участь у підготовці та проведенні гри.

Після кожного виступу важливо спільно з вихованцями проаналізувати його та визначити сильні та слабкі моменти програми, дати кожному можливість висловитися, оцінити себе та інших. Педагог підсумовує обговорення: спочатку

дає позитивну оцінку виступу та участі кожного, а потім вказує на недоліки і, головне, показує, яким чином їх можна усунути.

Отже, гра має невичерпний потенціал для навчання, розвитку та виховання дитини.

Діти завжди повинні мати право на щасливе дитинство, на власні «палаці дитинства». Їхній час має бути часом радощів, часом спокою, ігор, навчання та зростання. Їхнє майбутнє має базуватися на гармонії співдружності. Їхнє життя має бути повнокровним в міру того, як поширюються їхні перспективи і вони набувають досвіду.

Сучасна соціально-економічна ситуація характеризується тим, що багато які з областей людської діяльності, у тому числі й освіта, стрімко розвивається за рахунок впровадження різноманітних інновацій та розвитку професійної компетентності педагогічних працівників. Педагогу в цій ситуації необхідно бути не тільки виконавцем у їх здійсненні, але й безпосереднім творцем інноваційних процесів.

Інноваційна культура педагогічного працівника, професійна компетентність – це професійне явище, початковою базою якого є загальнокультурні якості особистості: духовність, громадянськість, ерудиція. Вони залежать від розвитку особистих якостей педагога, рівня розвитку його творчих здібностей.